

Annex bij brief G4 / G40 aan Kamer over netcongestie – aansluitoffensief kleinverbruik

Werkwijze eerder aanvragen

In de Kamerbrief van 2 april wordt benadrukt dat EZK, BZK, ACM, Netbeheer Nederland, netbeheerders, VNG en IPO werken aan een zorgvuldige uitwerking van de werkwijze Eerder aanvragen. De G4 en G40 zien kansen in deze werkwijze om woningbouwprojecten daadwerkelijk aangesloten te krijgen. Tegelijkertijd constateren wij dat een aantal cruciale knelpunten niet binnen het huidige afbouwpad van de reserveringen voor kleinverbruik kan worden opgelost. Dat baart ons grote zorgen. Een niet-werkbare werkwijze heeft namelijk verstrekkende gevolgen. Woningbouwambities worden niet gehaald en projecten lopen vertraging op, waardoor afspraken uit de woondeals en de Wet versterking regie volkshuisvesting onder druk komen te staan.

1. Gemeenten mogen geen risicodragende partij worden

Met de invoering van 'eerder aanvragen' krijgen gemeenten een privaatrechtelijke rol bij het aanvragen en contracteren van transportcapaciteit. Dit gaat gepaard met substantiële juridische en financiële risico's. Voor gemeenten is het van belang dat deze juridische en financiële risico's aantoonbaar worden gemitigeerd en passend worden belegd. Dit vraagt om regie, inzet, heldere kaders en landelijke uniformiteit vanuit het Rijk. Zonder (landelijke) beleidskaders en adequate juridische borging is het voor gemeenten niet haalbaar om per 1 oktober op zorgvuldige wijze invulling te geven aan 'eerder aanvragen'. Wij pleiten daarnaast voor een aanpassing van de systematiek van aanbatalingen bij het aanvragen van transportcapaciteit, waarbij een aanbataling pas wordt gevraagd op het moment dat een aansluiting daadwerkelijk in zicht is, circa twee jaar vóór de start van de bouw. Binnen de huidige systematiek zijn gemeenten niet in staat deze kosten te dragen, noch kunnen zij deze volledig (bijv. rentelasten) doorbelasten aan ontwikkelaars. Dit vraagt om een landelijke, uniforme regeling die door alle netbeheerders wordt toegepast, zodat een gelijk speelveld wordt geborgd en gemeenten niet financieel worden benadeeld.

2. Biedt een zachte landing voor woningbouw met het afbouwpad

We pleiten voor een realistisch afbouwpad voor 'eerder aanvragen' dat wél een zachte landing biedt voor de woningbouw. Het voorgestelde afbouwpad doet dat niet. Door het huidige tijdsplan ontstaat het risico dat woningbouw structureel achter het net vist. Invoering van 'eerder aanvragen' is alleen mogelijk vanaf 1 oktober 2026 indien de financiële en juridische risico's landelijk zijn gemitigeerd vóór 1 juni 2026 en hier geen gemeentelijke inbedding voor nodig is.

Een realistisch afbouwpad betekent dat capaciteit binnen categorie 3 van het ACM prioriteringskader pas wordt vrijgegeven op het moment dat woningbouwplannen daadwerkelijk op de wachtlijst kunnen worden geplaatst en gemeenten voldoende tijd hebben om 'eerder aanvragen' zorgvuldig en verantwoord te implementeren. Vanzelfsprekend volgt daarna pas vrijgave van capaciteit aan niet-prioritaire functies.

3. Ongelijk speelveld voor gemeenten bij Eerder aanvragen

Tot slot dreigt de huidige vorm van 'eerder aanvragen' een ongelijk speelveld tussen gemeenten te creëren. Zonder mogelijkheden voor regionale coördinatie of batchgewijs aanvragen wordt de verdeling van transportcapaciteit in sterke mate bepaald door wie het snelst kan indienen, in plaats van door maatschappelijke urgentie. In combinatie met het ontbreken van uniforme beleidsregels en uiteenlopende interpretaties door netbeheerders ontstaat het risico dat vergelijkbare woningbouwprojecten ongelijk worden behandeld.

Wij realiseren ons dat netcongestie een breder en complexer probleem is dan Eerder aanvragen alleen.